

Nr 3

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående reseersättning till föräldrar med barn å vissa anstalter.

I de likalydande till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 141 av herr *Dahl* och II: 174 av herr *Svensson* i Kungälv *m. fl.* anhålles, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning om reseersättning till föräldrar med barn å anstalter för vanföra, blinda, döva och psykiskt efterblivna barn.

I motionerna anföres bl. a. att omkring 1 100 barn är intagna å dylika anstalter och att en del av dessa anstalter tar emot barn från hela landet. Avstånden mellan hem och anstalt blir därför ofta betydande, vilket försvårar kontakten mellan föräldrar och barn. Det är emellertid önskvärt, att denna kontakt upprätthålles i görligaste mån. Många föräldrar i mindre goda ekonomiska omständigheter kan endast i undantagsfall kosta på sig en resa till en avlägsen anstalt. Motionärerna ifrågasätter därför om det icke vore rimligt, att staten lämnade ersättning för en eller två resor per år.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 174.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från skolöverstyrelsen och socialstyrelsen.

Skolöverstyrelsen anför, att antalet vanföra, blinda, döva och psykiskt efterblivna barn, som vårdas på statliga institutioner, uppgår till drygt 1 200. Till gruppen hör emellertid även räknas 128 barn, som vårdas på statens anstalt för fallandesjuka, Vilhelmsro, och eleverna på anstalterna Söderhaga och Sävstaholm. Vidare bör barnklientelet på specialsjukhus, exempelvis kustsanatorierna, beaktas.

Överstyrelsen delar motionärernas uppfattning om vikten av kontakt mellan föräldrar och barn samt mellan föräldrarna och barnens vårdare men ställer sig tveksam till förslaget om ersättning av statsmedel för en å två årliga besöksresor. Styrelsen ifrågasätter om icke bidrag borde beviljas efter behovsprövning liksom i fråga om statsmedel till semesterresor för husmödrar.

Överstyrelsen erinrar till slut om att omkring 2 300 efterblivna barn vistas på skolinternat, för vilka landsting är huvudman. Det vore konsekvent att dessa psykiskt efterblivna barns föräldrar finge samma förmåner genom landstingens försorg.

Överstyrelsen tillstyrker emellertid utredning i motionernas syfte.

Bihang till riksdagens protokoll 1960. 11 saml. Nr 3

Socialstyrelsen anför bl. a. att ifrågavarande barn får fria resor till resp. från anstalt vid varje termins början och slut. För de vanföra och psykiskt efterblivna barnen medgives även en vårdare till barnet fri resa. För de döva och blinda barnen ordnas mestadels gruppresor. Vid en del anstalter medgives dessutom fri resa för barn och vårdare vid påskferiernas början och slut. Denna förmån har hittills ej tillkommit elever vid exempelvis Eugeniahemmet, men hemmets styrelse har beslutat att hos Kungl. Maj:t göra framställning härom.

Barn, som största delen av året vistas på anstalt, bör på alla sätt hjälpas till god kontakt med föräldrahemmet och även beredas tillfälle att då och då avbryta anstaltsvistelsen.

Styrelsen anser emellertid att föräldrarnas resor till anstalterna skulle ge mindre utbyte än resor för barnen till hemmet. Det skulle därför vara till större gagn, om barnen åtminstone en gång under varje termin kunde beredas möjlighet att resa hem. Det skulle dessutom troligen bli billigare, även om man i en del fall måste räkna med resor även för vårdare. Styrelsen nämner, att Göteborgs stad betalar en resa för besök i hemmet under pågående termin för barn på ifrågavarande anstalter.

I fråga om föräldrarnas möjlighet till kontakt med resp. anstalts personal framhåller styrelsen, att sådan kontakt kan nås då barnet lämnas eller hämtas vid terminernas början och slut.

Styrelsen finner motionärernas förslag behjärtansvärt men anser att barnen skulle bättre hjälpas, om de en gång under pågående termin finge en fri resa till hemmet.

Utskottet

I de av socialstyrelsen och skolöverstyrelsen avgivna yttrandena över motionerna vitsordas behovet av goda kontaktmöjligheter mellan barn som är intagna för vård å anstalter för vanföra, blinda, döva och psykiskt efterblivna och deras föräldrar samt mellan föräldrarna och barnens vårdare. Utskottet vill understryka vikten av att god kontakt mellan föräldrarna och barnen samt dessas vårdare kan upprätthållas.

Barnanstaltsutredningen, som tillkallades våren 1958, har att verkställa en brett upplagd undersökning av frågor rörande anstalter med barnklientel. Enligt vad utskottet erfarit kommer utredningen att behandla bl. a. spörsmålen om barnens resor och andra möjligheter att nå kontakt med hemmen. Då motionernas syfte att få frågan om kontaktmöjligheterna under prövning sålunda kommer att bli tillgodosett, finner utskottet icke anledning till annan åtgärd än en hemställan,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 141 och II: 174 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att motionerna jämte utskottets utlåtande över desamma överlämnas till barnanstaltsutredningen.

Stockholm den 1 mars 1960

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Persson, Johan*, Möller, Jonasson*, Sörlin, Nestrup, Söderberg, Larsson, Lars, Andersson, Axel Emanuel, Dahl*, Johansson, Tage, Olofsson, Uno*, och Schött;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Engkvist, Dickson, Ekström i Björkvik, Björkänge, Jacobsson i Sala, Svensson i Krokstorp, fru Jäderberg, herrar Nelander, Svensson i Kungälv och Grebäck.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.